

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzazo küldemények intézendők: **n.-kálloí uteza Textorisz-ház.**

Bermentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el. A kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal,

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámolások küldendők: **Nagytér 136. sz. a.**

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr. Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszüntetésénél, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Felhívás

a „Szabolcs” előfizetőihez és barátaihoz.

Az év utolsó negyede néhány nap múlva lejár s lapunk utolsó évnegyedi pályafutásának körébe lép: hogy egyéves működését, az eddigi irányban tovább folytassa és befeljezte azt.

Bátran pillantunk vissza eddigi működésünkre; mert amit, az év elején kibontott lobogókra írtunk, — hogy t. i. „a „Szabolcs” önálló és független leendő, — úgy lefelé, mint fölfelé; úgy jobbra mint balra: hüven és következetesen megtartottuk. A szabadelvűség teréről egyetlen pillanatra sem tértünk le. Kimondtuk az igazságot mindig, mindenkinél szemébe még akkor is, midőn biztosak voltunk a „kimondott igazság”-nak ránk nézve kellemetlen következményeiről.

Eme szilárd elvi következetességünk, nem egy jóbarát elvesztését eredményezte. Nem tehetünk róla. Elvesztett barátaink emlékét tiszteletben tartjuk; elpártolásukat szívünkkel sajnáljuk: de elvet és irányt cserélni nem fogunk soha; habár életünkbe is kerülne az!

Minden fölmerülő kérdést, ezentúl is elveinkhez hüven, azon szellemben és irányban fogunk szelöztetni, melytől a társadalmi békés, de biztos haladás, szabolcsmegye és Nyiregyháza város jóléte s előmenetele függ. Hiszünk és reméljük, hogy e kitartó törekvésünk és nem csüggedő ügyezetünk, nem tévesztendi el hatását a t. közönségnél.

Bizalommal hívjuk fel tehát olvasóinkat és előfizetőinket, hogy a „Szabolcs”-ot ezután is pártolni s minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Azon t. előfizetőink, akiknek előfizetése e hó végével lejár, azt megújítani, akik pedig netalán hátralékban volnának, az előfizetési illetéket mielőbb beküldeni méltóztatassanak.

Az előfizetési föltételek, maradnak, melyeknek beküldése legutányosabban, az 5 krba kerülő postai-talványokkal eszközölhető. Nyiregyháza, szeptemberhó 21. 1872.

A szerkesztőség.

A lapkiadó-társulat.

Szellöztessünk!

A „Szabolcs” megyei, illetőleg helyi lap lévén, azt hiszem, hogy nagyon is belüli mozgok e lap programja keretén, ha oly társulati dolgok folyásáról írok, mely társulat sorsa, működése és helyzete igen sokónkat érdekel.

Van Szabolcsmegyében egy társulat, melynek működésétől több mint 100,000 holdnyi térség termőképessége, több száza menő család anyagi jóléte függ, és amely ezideig pár millió forintot meghaladó összeget vont be működési körébe s adott ki.

E társulat, a „felszabolcsi tiszasabályozási társulat.”

Daczára annak, hogy e társulat oly fontos és messze kiható érdekeket képvisel, műveletei mégis annyira ismeretlenek a nagyközönség, desőt maguk az érdekeltek előtt is, mintha működési tere nem megyénk, nem hazánk, hanem talán Kamcsatka volna. Hiában keressük a hirlapokban, hiában kérdezősködünk a tanácskozási jegyzőkönyvek után; a felszabolcsi tiszasabályozási társulat működéséről, minden nyil-

vános organum melyen hallgat: mintha e társulat azon víztömeggel, melyet ártereinkről lecsapol, eltávolít és visszatart, saját magát árkolná és folytatná körül, hogy senki ne férhessen hozzá!

Létezését a szabályozó társulatnak naponkint érezzük. Az ártér-adónak végrehajtás utján szedése, mindenki előtt ismeretes; érzí ezt gazdag és szegény egyaránt. Azt azonban, hogy hová fordítatik az ártéri adó: csak az illetők tudják. Mi, akik utolsó krajczárunkat is odaadjuk ez uton, már annyira megszoktuk ez állapotot, hogy gondolni sem merünk a társulat belső működésére; oly mélyen el van rejtve előlünk.

Igaz, hogy az e társulat élén álló elnök, gróf Lónyay Menyhért öccsellentíja bokros és országosan fontos foglalkozásai mellett, tart ugyan néha-néha választmányi gyűlést; de az oly rövid, oly futólagos, hogy annyi idő (néha 3 óra) még a fel-felmerülő ügyek előadására is kevés; nemhogy azalatt határozni lehessen.

Feltűnő, hogy gr. Lónyay Menyhért öccsellentíja nélkül sohasem tartatik választmányi gyűlés; holott a társulatnak alelnöke is van, aki épen azért választatott, hogy a rendes elnököt szükség esetében helyettesítse.

Hogy a társulat ügyei mégis elintézetnek s az illetők képesek mozogni saját hivatási körükben: az ismét az illető urak titka.

Legközelebb is tartatott egy választmányi gyűlés, gr. Lónyay Menyhért öccsellentíja elnöklete alatt Litkén, épen az igazgató lakásán, mely gyűlésről igen sajtóságos dolgokat beszélnek.

Beszélik ugyanis, hogy e litkei gyűlésen a választmány, összesen 29,800 forintot ajándékozott a társulat pénztárából saját tisztviselőinek; jelesen az igazgatónak 23 ezer, két mérnöknek 2—2000, a társulati pénztárnoknak 2000, a szertárnoknak 800 forintot.*)

Minden józan gondolkozásu embernek azt kell feltenni, hogy ahol ily valóban miniszteri ajándékozások történnek, ott a társulat kétségkívül magas és jelentékeny előnynek, vagyis óriási megtakarításnak örvendhet.

E föltevésre az ártéri birtokosok felelhetnének meg s állíthatnának ki legilletkeesebb bizonyítványt a tisztelt választmány ajándékozásainak jogosultsága mellett. Fájdalom! az ő bizonyítványukat aligha venné szivesen ama bőkezű választmány.

Nem lehetetlen, hogy ez ajándékozásoknak nemesak alapja, hanem talán értelme és jogosultsága is van; de kérdem, lehet-e joga a választmánynak, ily fontos és lényeges kérdésben egyoldalulag, mondhatni önkényileg határozni akkor, amikor az 1871. évi XXXIX. t. cz. 6. §-a szerint, a költség-

vetéshez tartozó minden kérdést, a társulati közgyűlés dönt el és erősít meg.

Van még egy más lényeges körülmény, mely szintén figyelmet érdemel és amely a dolgok menetére a lehető legnagyobb zsbibasztó erővel hat. Az 1871. évi 39-ik t. cz. 5. §-a szerint ugyanis, az elnök és alelnök csak három évre választhatók a közgyűlés által. Nálunk e törvényt a szegletbe dobták; újválasztásról szó sincs s ha a társulat tagjai tovább is összetett kézzel nézik e választmány önkényes intézkedéseit: nem is lesz ez életben új választás. Holott ennek az idézett törvény értelmében, már meg kellett volna történni. Szomorudolog, ha a törvény meg nem tartását, épen oly társulat kebelében tapasztaljuk, melynek élén a kormányelnök áll! Meg vagyok győződve, hogy ha az idevágó törvény megtartatik s a tisztviselők választása idejében megejtetik vala: ma nincs a társulat azon szomorú helyzetben, melye vezetői által sodortatott.

Nagy figyelmetlenségét árulja el a társulatnak az is, hogy a társulat jelenlegi igazgatója, egyszersmind Lónyay Menyhért öccsellentíjának, tehát a társulati elnöknek gazdasági praefectusa is.

Ami a belbajokat, a többi közt jelesen az ártéri terhek aránytalan viselését illeti, arról az illető érdekeltek, a hivatolt törvény szelleme szerint, nem sokat tudhatnak; amennyiben a választmány az ily kivetési munkálatokat távol tartja a nyilvánosságtól. Nem tudni tehát, hogy léteznek-e községenkinti és egész ártéri kimutatások?

Nem bolygatom ezuttal a dologuak azon részét, mely a védmunkálatok folyamára tartozik; köztudomásu dolog lévén különben is, hogy az előmunkálati tervezetek, rendesen csak a nagybirtokosok érdekei előmozdítására vannak irányozva; mig a kisebb birtokosok érdekei figyelemre sem méltattanak. Pedig nem jelentéktelen ám az az összeg, amely a kisebb birtokosok és földmivesek zsebéből, évenkint a társulati pénztárba befolyjni szokott.

Végül, mondjuk ki az igazat. Az a mi bajunk a társulati dolgoknál is, ami az országos dolgoknál; a pénzügy kezelése itt is, mint amott, árláthatlan. A kezelés és ügyezetés oly „noli me tangere”-féle valami, melynek titkos szálaít legombolyítani akarni, nem társulati, hanem: országos bün lenne! (?)

Rétközi.

Szabolcsmegye bizottmányi gyűléséből.

(N.-Kálló, szeptemberhó 24, 25, 26.)

(Végo.)

Előterjesztetett a közgyűlési határozatok folytán bevárt jelentések hátránykimutatása.

A jelentékek hátrányban levő küldöttiségi elnökök s tisztviselők, azok beadására felhivatni határozattak.

Olvasztatott a n. m. magy. kir. belügyminiszterium 26461. számú intövénye, melyvel a megye f. évi költségelőirányzata, a szervezés alkalmával helybenhagyott létszám és fizetések tekintetbevételével 63.999 frt 18 krban megállapítván, utasittatik a közönség, hogy a f. é. kiadások fedezésénél, a megállapított összeg határain túl ne terjeszkedjék.

* Mint tudjuk, e 29800 frt, az illetők által felvállalt nagyobb mérvü védművelési munkálat körül megazdalkodott összegből adatott ki az itt említett társulati tisztviselő uraknak. Szerk.

A belügyminiszteri e tárgyú intézkedés köszönettel tudomásul vették s megbiztatják az alispán, hogy a háztartásban ennek szellemében járjon el.

Mínt hogy azonban az előírnyat 1-ső tétel alatt jelzett 4291 ft 23¹/₂ krnyi feladás kiadás, nem a költségvetés határain túlterjedés, hanem a királyi törvényekhez ki nem vezetett volt megyei törvényszéki ülnökből alkotott ideiglenes árvaszékre vonatkozó s felsőbb helyileg is helyeselt intézkedés következtében állott elő, úgy ennek, mint a már lefolyt időszakra eső s leiratban is kitett 14,400 ft 65 krnak folyóvó tételére a m. kir. belügyminiszterium folkéretni határozatlik.

A belügyminiszteriumnak a szegényügy tárgyában kelt felhívása, amennyiben az, a szegényügy kezeléséből eredő költségek fedezése céljából, a községek által létesítendő pénzalapnak, a törvényhatóság általi összeállítását és kezelését, a községek önkormányzati jogával össze nem egyeztetett, — az állandó bizottmányoknak avégből adatik ki, hogy az e tekintetben életbeleptendő módokat iránt, figyelemmel a koldulást megszüntető 1868. évi 468. számú szabályrendeletre, a közelebbi közgyűlés elő, javaslatot terjesszen.

Olvasztatott a belügyminiszteriumnak a törvényhatóság tisztviselőkre nézve fenálló fogatósági szabály alkalmazását, a bírósági személyzetre is kiterjeszteni óhajto intézvénye. Mely intézvénynek, — miután az előfogatósági kötelezettséget, a közgyűlés beszűntette, — elég nem tételhetvén, erről a miniszter értesített rendeltetik.

Nagy megütközéssel értesült a törvényhatóság a m. kir. igazságügyminiszteriumnak azon kijelentéséről, melyszerint a Kállay családító, kizárólag törvénykezési célokra bérelt épület bérszerződésének fel nem mondása körüli felelősség s ebből kifolyólag, a házbér megterítésének kötelezettsége, a megye közönségére hártatik.

E megye közönsége, a bérszerződés megszüntetése körüli mulasztás vádját s az ez év első felére eső 1000 ft bérszék kifizetésének kötelezettségét, — a törvényszéknek elhelyezése tárgyában történt miniszteri intézkedésekből kifolyt lehetlenségekre támaszkodva, — megállapíthatónak nem találván, azon kérelemmel járul a m. kir. belügyminiszteriumhoz, hogy a feuforgó ügyet, a magy. kir. igazságügyi miniszteriummal tartandó tárgyalás alapján tisztára hozni s ezáltal a háztartásban felmerülő zavarokat elhárítani sziveskedjék.

A Szent-Mihályos felállítandó gyógyszerár tárgyában benyújtott főorvos jelentés és községi folyamodvány, a megye közönsége részéről pártolólóg fölterjeszteti határozatlik.

Boglány mezőváros azon kérvénye, melyben a tokaj-naményi országutnak Kemese-Bogdány közti részét jókarba hozatni, esetleg kedvezőbb helyre áttéetni kéri, a megyei főmérnöknek azzal adatik ki, hogy a megjelölt utakszak kijavítása, esetleg áthelyezése iránt, tervezetet és költségvetést terjesszen be.

Vidovich Ferencz szolgabírónak a banki védgát felépítését gátó körülmények iránt tett jelentése, azon utasítással adatik vissza, hogy a közmunkakötelező községek előjárót és lakosokat, valamint az illető utibiztos, a közmunka-lerovás tárgyában kihallgatván, a kellő vizsgálatot tartsa meg s az eredményt sürgősen terjessze be. Utasítatik egyuttal a főtiszt, a hiányzó munkamennyiséget és annak értékét megállapítani s az arról kimutatást felterjeszteni.

Az e főtiszt évi házádo felszámolási bizottsághoz új elnökül főt. Simon Endre és Mathaeides Gusztáv nyiregyházi lakosok választattak meg a közgyűlés által.

A szabolcsmegyei gramhatóság ügyrendszabálya megállapítván, a megerősítési záradékkal ellátatni s egy példányban, az árvaszéknek kiadatni rendeltetik.

Doboz Ferencz szolgabírónak a kéményseprői kerületek felállítás tárgyában beadott jelentése folytán, felhívni határozatlik a járáos szolgabíró, hogy a kéményseprők által sprendő ko-, vagy téglá-, valamint a fa- és egyéb — kéményseprő nélkül is tisztántartható — kéményeket elkülönítve, községenként össze-

írják s azt a kéményseprők számának kitüntetésével 60 nap alatt betérjeszék.

Hubafy Sándor főmérnök által, a megye részéről az utahálózatba felvételni óhajtott utvonalakra vonatkozó fekvés és leírás, a m. kir. közmunka és közlekedési miniszterhez fölterjesztetni rendeltetik.

Előterjesztett a főlevéltárnok jelentése, melyben a halmozott levéltári teendők ellátására egy segédlevéltárnok rendszerezését kéri.

A közgyűlés, felfogva a levéltár fontosságát, a kért segédlevéltárnoki állást szükségessé találja s jövő 1873-ik év januárhó 1-től egy 600 ft évi fizetéssel s 100 ft lakbérrel javadalmazandó segédlevéltárnoki állomás rendszerezését állapítja meg, mely határozat jóváhagyás végett a m. kir. belügyminiszterhez fölterjeszteti rendeltetik.

Nyiregyháza város szervezési munkálata betérjesztvén, a közgyűlés által jóváhagyatik s egyuttal felhívatik Nyiregyháza város képviselő-testülete, hogy a választás alá nem eső képviselő, valamint a választók névsora kiigazításának megtörténtével, az igazoló választmányok választás alá eső tagjait, és a választókerületek előkezt válassza meg s erről a kormányzó alispánnak jelentést tegyen. Egerszeminde az alispán megbiztatott, hogy az 1871. XVIII. t. cz. 72. §-a értelmében a tisztújító székét tartsa meg.

A nádudvari járás több bizottmányi tagja által betérjesztett azon kérvény, melyszerint Csegeőre egy tiszteletbeli szolgabíró vezetnek ki, a közgyűlés által, az életbe lépést új viszonyok közt, mint nem gyakorlati, nem támogatatik.

Uj-Vencsellő község abeli kérelme, hogy a község tulajdonához tartozó háznak népiszkolai helyiségi átadása tárgyában általa hozott határozatot, a közgyűlés erősítse meg, s az iskola részére államsegélyt eszközöljön, — amennyiben a kérvényhez mellékelt iratokból nem derül ki, hogy a község házának eme cseke leendő átadásába, a községben lakó más vallásfelekezeti lakosok is beleegyeztek volna; amennyiben továbbá az államsegély kinyeréséhez szükséges okmányok szintén hiányzanak: kiadatik a járási szolgabírónak, hogy az illető lakosok meghallgatása s a hiányzó okmányok beszerzése után, azt sürgősen terjessze vissza.

Végül kihirdetetik Drovniczky Cornelia szülészőnökvéle.

UJDONSÁGOK.

(Sz-6.) Az előfizetési díjakat, kérjük mielőbb beküldeni, hogy a lapkiadó-társulat ügyvezetője tájékozassa magát. Egyszermind tudatjuk azt is, hogy lapunkat eddigi előfizetőinknek ezúttal is küldjük midaddig, míg az vissza nem utasítatik.

× Nádudvaron a képviselőválasztás folyóhó 10-dikén fog megtartatni. A hír meg mindig két jelöltől beszél. A mult heten Irányi Dániel és Csanády Sándor járták be a kerületet, Patay István mellett agítálva. Ivánka pártját azonban erősebbnek mondják.

(K-5.) A jövő évi megyei költségterv, mely folyóhó 15-ken fog a megyei közgyűlésen tárgyalatni, már szétküldött az illető bizottmányi tagoknak előleges tudomás vétel végett, hogy a tárgyalásig mindenki megismerkedjék annak tételleivel.

+ A szabolcs-nyiregyházi gözmalomitársulat folyó októberhó 2-án tartott közgyűlése igen népes és élénk volt. A legnagyobb vita a fölött folyt, ha vajjon lehet-e a közgyűlésnek joga, a társulat létkérdése fölött határozni akkor, amidőn a társulat élen syndicatus áll? A hosszas vita végre azzal fejeztetett be, hogy az egyes aláírók kiléphetnek a társulat köréből: de a syndicatus, melynek további fenállása mellett 13, ellene pedig csak 9 szavazott, továbbra is fenn fog maradni. Létesítendő a syndicatus a tervbe vett gözmalom, vagy pénzért más vállalatba fekteti: az a közelebb tartandó syndicatusi gyűlésen fog eldöntetni?!

De ha harag bírja lángol fel arczodon,
S lesújtó szavakban tör út az ajkodon:
Jaj az áldozatnak, mely előtted megáll,
Kit szemed mélytűző villána megalál!

És midőn megcsendül ajkodon az ének:
Pacsirta trillái s dalja fülmeleked
Nem zeng bájosabban, nem kelt érzelmeket,
Magasztosabbakat, mint büvös éneked.

Varázshangjaidon felüdül a lélek
S felhullámanak a felkelt érzemények.
Mily gazdag dalzón visszhangja kebeled,
Melyből érzedemis dalaid lelched!

S ha midőn elhagyod uralmad diestéret;
Lerakod az állfényt, szinpedi pipéret,
S az egyszerű hölgy vagy, a kedves házino,
Szerető feleség, szelendős házino;

S élményeid felett mereng gondolatod,
Mít zománczokkal von be nyugodt öntudatod;
S emlékid feltűnnek egy-egy sohajdra:
Emlékezzél akkor legbűbös barátokra!

Petroviezy.

A rejtejt irások.

(Vége.)

A jelbetűzés (Chiffirkunst) lényege az, hogy a betűsor minden egyes betűjének kifejezésére külön jelt vagyis jelbetűt gondolunk ki. Az ily írásmód kulcsa kezdetben igen mesterkéltséggel s bonyolult volt; — de amennyiben egész titka abban állott, hogy a szokott betűk helyett más, állandó betű-jelek használtattak, a czélnak épen nem felelt meg.

Az ily írás megfejtése, csak akkor sikerül, ha az

* * A „Szabolcsi hitelbank“ által nyilvános előjegyzés alá bocsátott 800 db részvényre 1485 darab iratván alá: a túljegyzés folytán aránylagdos levonás állapított meg. E levonás szerint 1—4-ig bezárólag jegyzett részvényre: 1, — 5—9-ig: 2, — 10—20-ig: 3, — 21—25-ig: 4, — 26—50-ig: 7 db részvény adatik ki. Az első 10%-nyi részlet f. e. októberhó 20-ig fizetendő be; mely határidőig egyszersmind a letett biztosíték többlet is felvehető; valamint a netalán értékpapirokban letett biztosíték is beváltandó lesz.

× A sóstói fürdő és étterem a mult heten zárátott be. Az idej fürdőidőszak egyáltalában nem szorozható a szerencsések közé: Az állandó vendégek a szokott számat megütdötték ugyan; de a sok esőzés miatt a városból csak nagyrítka lehetett látni tömegek közönségét. E holt idej kétszeresen leverőleg hatott a városi közönségre; amennyiben nyáron át egyedül a sóstói fürdő az, ahol társas összejöveletek rendezhetni; azután meg ezidén a konyha is igen jól viselte magát. Ha az idej követválasztási mozgalom nincs: a Sóstón alig van két-három népesebb összejövetel. Marosy, mint mai hirdetésit rovatunkban is láttható, a n.-kálloif-utca elején fekvő Huray-féle házban nyit étköz helyiséget.

(Sz-6.) A „Tiszavidék“ szives volt lapunk legközelebbi számából, a „Nyiregyháza város szervezési munkálata“ kezdtű ujdonságot egész terjedelmében átvenni és hozni. Híreink átvétele ellen nincs kifogásunk; de igen van az ellen, hogy valamint máskor, úgy most is, elhallgattatja a forrást, melyből azt meríté. Az ily figyelmenlenségeknek igen boszantó következményei állnak be a lapirodalomnál. Jelenen, az így átesempézett hírek, rendesen a többi lapokba is átmenvén, ezek által forrásul épen azon lap nevezetik meg, mely első mulasztotta el a valódi forrás fölemlítését. Nem vagyunk szerelmesek cikkeinkbe; de ha a szemleli tulajdonnak, legyen az bármily parányi, vañ valami értéke: jogosan követelhetjük a „Tiszavidék“-től is, hogy ne tekintse azt közönségnek.

(K-5.) Palánszky tanárné asszony, ujjolag megbizonyította azt, hogy 8-adik évét számláló növedjében, a kitűnő s az intézet czéljainak megfelelő tanerőket a legnagyobb áldozatokkal is maga köré gyűjtögeti.

Ez idén ismét szaporította a tanerőket egy segédnövelővel (Janin Jenny), aki egyenesen Svájc francia részéből jött. Ez a 10-edik tanerő ez intézetben, nem számítva ide a rom. cath. és izrael. hitkötő urakat.

Névszerent a következő tanerők működnek ez intézetben:

1) Palánszky né asszony, aki előadja a magyar szavallat valamennyi osztályban; a nótant a 3-ik és 4-ik osztályban; észfejtő gyakorlatokat a 1-ső és 2-ik osztályban. Ezeken kívül vezeti a ruhaszabászatot, a kézi munkák tanítását és az általános felügyeletet.

2) Kratzer Sarolta nevelőnő, előadja a német és francia nyelvet valamennyi osztályban; az angol nyelvet a bennlakó növedékeknek; a rajzot a 2-ik és 3-dik osztályban; a szépirást a 2-ik osztályban és a disz-kézmunkákat.

3) Palánszky Sámuel gymnasiális tanár előadja a magyar nyelvet a 2-ik, a honismét ugyanott; ásványtant s növénytant a 3-ik és 4-ik; a mértani alakrajzot a 3-ik és 4-ik; a szépirást a 3-ik és 4-ik osztályban.

4) Martinyi József gymnasiális tanár, előadja a magyar irálytant; a magyar irodalom-történetet; az általános történelmet és az esztetikát.

5) Weisz Vilmos gymnasiális tanár, előadja a magyar történelmet; az általános és természettani földrajzot s a német irodalom történetét.

6) Kmethy István szerkesztő, előadja a magyar nyelvtant a 3-ik és 4-ik osztályban, s az irálytant a 3-ik osztályban.

7) Pazár István tanár, előadja a számtant a

írás egyes jelbetűkkel történik s a szokott írásmódtól el nem tér.

Legelőször a magánhangzókat kell kikeresni, melyis következőleg történik. Ki ir a fejtő minden két betűből álló szót, s ki minden egy elválasztott szót, hogy a szó két első betűje maradt csak a sor végén. vagy a két utolsó ment csak át a következő sorba. Egyike ezeknek kétségkívül magánhangzó. Ha az irás magyarárvan, minden szó első két betűjét ide lehet venni, minthogy a magyaryelvben, kivéve az idegen származásuakat, kevés szó kezdődik 2 mássalhangzóval.

Az így összeirt szavakból kikeressük, a legtöbbszőr előjövő nyolcz vagy csak a leggyakoribb öt magánhangzót (a, e, i, o, u) s meglátjuk ha fordul-e elő legalább egy e jelek közül?

Ha már megvannak a magánhangzók, azt kell kitűnti, melyik mi közülük? E tekintetben bátran fel lehet tenni, hogy amely kettő az irásban legtöbbszőr előfordul, azoknak egyike a, a másika e, melyekkel azután a legrovidebb szavakban s a szók végtagjait puhaltolva, legelőbb is a nyelvnek jöhetni nyomába.

Ha például úgy találunk, hogy a titkos irás nyelve magyar: ekkor az a, ez, az, és, is, ki, hogy, mely, de stb. ugyszintén a leggyakoribb et, ot, tott, nak, nek, ak, ok, ság, ség stb. végtagokból igen könnyű lenne nemcsak az ezekben előforduló többi magánhangzót, hanem a mássalhangzókból is legalább néhányat eltalálni.

Már most, ha az így eltalált vagy csak sejtett betűkkel próbat teszünk egyes rovidebb szavakon, melyekben ama betűk előfordulnak, lassanként rájöhethetünk a valódi érteleme; amennyiben egyik jel a másik nyomára, egyik lefejtett szó a másikra enged következtetést venni.

Minden nyelv bir ugyanis, bizonyos sajátosságos logikával, melyszerint annak rendszere felépül. Egyes betűknek gyakoribb vagy ritkább előfordulása, a hangzók helye a szótokban, az összetett hangzók vagy más-

A „Szabolcs“ tárczája.

CEKONÉHOZ.

(Nyiregyházán, szeptember 15. 1872.)

Varázshatalmadat mondd, oh mondd, hol vetted,
Melylyel babéraid' s híred' megszerzedet?
Gyémánt tűző szemed báj kifejezése,
Ajktát megható érzelmes zengése;

Arcazték, mozzanat, művészi fenségek,
Indulat, érzelem, eszményi mélységek:
Minden, minden szöpnék, tárháza kebeled,
Egész szívillagot terem művészedet.

Midőn az érzelem ajkodon megered,
Mint fekete csillag felvilan két szemed,
S azon kézfőzre, mely abból kiárad,
A bánatos szívnék búkőnyje felszárad.

Ha bánat súlya nyom, ha kín dűlja kebeled,
Halvány arcaidon elborúl két szemed,
S megtört lényed nyomán fájdalom-könyv fakad;
Míg síved a kínak árjában megszakad:

A meghatótt nézők tetészívihar helyett,
Néma búban ülnek az állhatott felett;
De szemükben annak elismerésül:
A legszebb jutalom, a részvét könyve ül.

Ha szemed csintalan, pajkos mosolyban ég
S abban egymást váltja négyél és szendőség:
Oh mint derül a szív szemed ragyogásán;
Egy élet údvé csúg ajkad mosolygásán.

Bevásároltatnak s áruba bocsátatnak itt minden létező állampapírok, első-séggel bíró kötvények, sorsjegyek, vas-uti-, bank- és ipar-részvények, **szelvények bevéltatnak.** Megrendelések a cs. kir. tozsdán teendő bevasárlásra az egész összegnek kész beküldése, vagy 10 száztól előlegezés mellett teljesítetnek. **Mindenféle sorsjegyek** 5 frttól felebb kikötött hónapunkti részletfizetésekre adatnak

ROTHSCHILD
ÉS TÁRSA
BÉCSBEN,
Opernring 21.

Részletjegyek.
Minden házásra érvényesek további utánfizetés nélkül.
Kaphatók:
1839-i cs. k. államsorsj. (40-ed részl.) 6 fr.
1860-i " " (20-ad " " 8 fr.
1870-i magy. jut. sorsj. " " 7 " "
1870-iki török vasuti sorsjegyre (36 házásra érv.) (20-ad részl.) 4 fr.

A tirolai káposztavágó
már megérkezett Nyiregyházára, és ajánlja magát az illető t. cz. közönség szíves figyelmébe.
Értekezhetni vele Dobay Sándor nyomdásznál.

Eladó birtok.

A szabolicsmegyei besztrecezi határban, a kemecsei és demecseri vasuti állomásoktól egy-egy órányi távolságra — egy 405 catást. holdnyi területű, részben vízártmentesített alatt levő, szántó, kaszáló és nád-szóból álló tagbirtok, melyen mintegy 12 holdnyi, kitűnő minőségű gyümölcsös kert és szőlő, 5 szobás lak-ház, konyhával s kamarával, külön cselédlakokkal van, — eladó.

Bővebb értesülést vehetni s az eladási feltételek iránt értekezhetni Nyiregyházán: Krasznay Gábor (lakása fatér 136. sz. a.); — Pesten: Horváth Károly (lakik zöldfa-utcán 21. sz. a.) ügyvéd uraknál.

A lulirott tudatom tisztelt ügyfeleim- s a t. cz. közönséggel, hogy lakásomat **vendég-utczán** a telegraph-hivatal melletti **saját házamba** tettem át.

Amit is midőn tudomásra hoznék, maradok tisztelttel

Bodó Gyula
köz- és váltó-ügyvéd.

Italmérési jog.

A kálló-semjéni **italmérési jog**, folyó évi októberhó 15-dikén, árverés útján, a helyszinén 3 egymásután következő évekre haszonbérbe adatik. Bántapénz: 300 frt.

Kálló-Semjén, szept. 15. 1872.

Kállay Emánuel.

(3-3)

Uj étkező helyiség.

Alulirott tisztelettel értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy f. é. októberhó 1-sőtől kezdve, a nagy-kállói-utca elején fekvő **Huray-féle ház földszinti részében**

Étkező helyiséget

nyitottam, ahol is az említett naptól kezdve, délben és este, a legjutányosabb árak és pontosabb kiszolgálát mellett, folyvást étkezhetni. A konyha házakhoz is készséggel szolgál ki ételeket.

Azon reményben, hogy a n. é. közönség ezentúl sem vonandja meg tőlem tapasztalt szíves részvétét, maradok Nyiregyházán, októberhó 5-én, 1872.

tisztelettel

Marosy József.

(3-1)

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel van szerencsém a magas nemesség és t. cz. közönség tudomására juttatni, miszerint nálam a legesimásabb **piperek**, u. m.: tánczvigalmi, menyasszonyi, salon, séta és házipiperek, részint készen, valamint megrendelésre is kaphatók. Továbbá kaphatók még **gyermekruhák**, és a legdivatosabb **keresztelési-öltönyök**; szintugy megrendelhetők nálam a legfinomabb **női- és férfi-fehérműk**, és a legujabb **franzia hímzések**. Együttal tudatom, hogy különös kívánatra a szabászatban is adandok oktatást. Mindenféle megrendelés 24 óra alatt teljesíthető.

Lemberger M.

Lakásom: Egyház-utca, Tomasovszky Balázs 468-ik sz. a. házában, a g. k. templom átellenében.

Italmérési jog bérbeadása!

A nyiregyházi nagyvendégfogadónak és az itteni italmérési jognak jövő 1873-ik évi január 1-sőtől 1874. évi szept. 29-ig tartó bérbeadása, a város által elrendeltetvén, a bérbeadás határidejeül f. é. október 14-nek d. e. 11 órája kitűzött, amikor a kisdévtő helyiségben az árverés eszközöltetni fog. Az árverelmi kívánók a feltételeket a jegyzői hivatalnál megtekinthetik.

Kelt Nyiregyházán, szept. 26. (3-1)

Sáry Pál, jegyző. Meskó Sámuel, polgármester.

Hirdetés.

Felhívom a t. cz. közönség figyelmét, hogy a nagy-halászi határon fekvő Szapagy nevű óserdő ezévi vágásában van eladó darabonként vagy tömegesen mintegy:

- 1) 100 drb tölgyfa, melyek sima törzse 3-5 öl magas, körmértete 12-15 láb.
- 2) 300 drb tölgy, 4-8 öl magas sima törzssel s 8-10 láb körmértettel.
- 3) 500 drb tölgy, 4-6 öl magas, s 5-6 láb körmértettel.
- 4) 150 kőrifá, 6-9 öl magas, s 4-8 láb körmérteti törzssel.
- 5) 150 drb szilfa, hasonló nagyságban.
- 6) különböző nagyságú gyertyán-, juhárfa stb.

Kitűnik ezen sorozatból, hogy a megnevezetti teljesen ép és egészséges fa-anyag — hid, hajó építéshez, dongának, parquettenak, mindennemű gépgyár és asztalos munkához a legalkalmasabb. — A nevezetti erdő fekszik 1 1/2 órányira a kemecsei vasuti állomástól, — közvetlen a Tisza partján s ekként igen alkalmas helyen uggy a szárazon, mint a vizen való szállításra nézve.

Szíves megkeresések ajánlott levélben Kálló-Semjénbe, vagy táviratilag Nagy-Kállóba intézendők

Kállay András
erdő-tulajdonoshoz.

(0-6)

A zempléni kereskedelmi- ipar-, törvény- és hitelbank.

Az alábbiak nevében:

S. A. Ujhegy, 1872. szeptember 30-án.

Az alulírott felhívotnak, hogy az első 100%-nyi részlettel, vagyis darabonként 10 forintot a jegyzési helyekben, f. é. október 10-20 ig ideiglenes nyugtákkal mellől befizessék, — a letelti biztosítéki többletet átvegyék, s a részvényilletményekre eső s részletnél előtérítve lehetett biztosítékokat készpénzzel leváltsák.

A Szabolcsi hitelbanknak a nyitandó alapszám kiadásaitól 800 darab részvényre 1850 db jegyzetelvény, — a feligyezés folyóan eszközöltetendők levonás szerinti	1-14-ig bevezetendő jegyzeti részvényre	15-30-ig	31-45-ig	46-60-ig	61-75-ig	76-90-ig	91-100-ig
5-9-ig	2	3	4	5	6	7	8
10-20-ig	3	4	5	6	7	8	9
21-30-ig	4	5	6	7	8	9	10
31-40-ig	5	6	7	8	9	10	11
41-50-ig	6	7	8	9	10	11	12
51-60-ig	7	8	9	10	11	12	13
61-70-ig	8	9	10	11	12	13	14
71-80-ig	9	10	11	12	13	14	15
81-90-ig	10	11	12	13	14	15	16
91-100-ig	11	12	13	14	15	16	17

Szabolcsi hitelbank
Nyiregyházán.